

EBA/GL /2020/02

2. travnja 2020.

Smjernice

o zakonodavnim i nezakonodavnim
moratorijima na otplatu kredita koji se
primjenjuju u kontekstu krize uzrokovane
COVID-om 19

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010, nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.
2. U smjernicama se iznosi stajalište Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela, kako su definirana u članku 4. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010, na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenom svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući slučajeve u kojima su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi u pogledu izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, ili dati razloge za neusklađenost do 3. lipnja 2020. U slučaju izostanka obavijesti unutar tog roka, EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na mrežnom mjestu EBA-e s naznakom „EBA/GL/2020/02”. Obavijesti bi trebale slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojeg nadležnog tijela. Svaka se promjena statusa u pogledu usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na mrežnom mjestu EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

5. U ovim se smjernicama objašnjava bonitetni tretman zakonodavnih i nezakonodavnih moratorija na otplatu kredita uvedenih zbog pandemije bolesti COVID-19.

Područje primjene

6. Ove se smjernice primjenjuju u vezi s primjenom definicije statusa neispunjavanja obveza u skladu s člankom 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 i klasifikacijom restrukturiranja u skladu s člankom 47.b te Uredbe.

Adresati

7. Ove su smjernice upućene nadležnim tijelima kako su definirana u članku 4. stavku 2. točki i. Uredbe (EU) br. 1093/2010 i kreditnim institucijama kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Definicije

8. Ako nije drukčije naznačeno, pojmovi korišteni i definirani u Uredbi (EU) br. 575/2013 imaju isto značenje i u ovim smjernicama.

3. Provedba

Datum početka primjene

9. Ove smjernice primjenjuju se od 2. travnja 2020.

4. Tretman moratorija na otplatu

Kriteriji za opće moratorije otplate

10. Za potrebe ovih smjernica moratorij se smatra općim moratorijem otplate ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) moratorij se temelji na primjenjivom nacionalnom pravu (zakonodavni moratorij) ili na nezakonodavnoj inicijativi određene institucije za olakšavanje otplate u sklopu programa provedbe moratorija na razini industrije ili sektora dogovorenog ili koordiniranog u okviru bankarskog sektora ili njegovog materijalnog dijela, koji može biti uspostavljen u suradnji s javnim tijelima, na način da je sudjelovanje u programu provedbe moratorija otvoreno i da odgovarajuće kreditne institucije donose slične mjere za olakšavanje otplate u okviru tog programa (nezakonodavni moratorij);
- (b) moratorij se primjenjuje na veliku skupinu dužnika koji su unaprijed određeni na temelju širokog raspona kriterija, pri čemu bi svaki kriterij za određivanje područja primjene moratorija dužniku trebao omogućivati da iskoristi moratorij bez procjene njegove kreditne sposobnosti; neki su od primjera takvih kriterija kategorija ili potkategorija izloženosti, industrijski sektor, raspon proizvoda ili zemljopisna lokacija. Područje primjene moratorija može biti ograničeno na dužnike koji uredno otplaćuju svoje kredite, koji nisu imali nikakve poteškoće u plaćanju prije uvođenja moratorija, ali ne bi trebalo biti ograničeno samo na one dužnike koji su imali financijske poteškoće prije izbijanja pandemije COVID-19;
- (c) moratorijem su predviđene samo promjene u rasporedu plaćanja, konkretno obustavom, odgodom ili umanjnjem obveze plaćanja iznosa glavnice, kamata ili cijelih obroka tijekom unaprijed utvrđenog razdoblja, a pritom se ne bi trebali mijenjati nikakvi drugi uvjeti kredita, kao što je kamatna stopa;
- (d) moratorijem su predviđeni jednaki uvjeti promjena u rasporedu plaćanja za sve izloženosti obuhvaćene moratorijem, čak i ako primjena moratorija nije obvezna za dužnike;
- (e) moratorij se ne primjenjuje na nove ugovore o kreditu sklopljene nakon datuma na koji je moratorij najavljen;
- (f) moratorij je uveden kao odgovor na pandemiju COVID-19 te se počeo primjenjivati prije [▼A2](#) 31. ožujka 2021. [▼O](#)

Zasebni se opći moratoriji otplate mogu primjenjivati na različite široke kategorije dužnika ili izloženosti.

▼A2

Kriteriji za izloženosti obuhvaćene moratorijima

10. (bis) Za potrebe ovih smjernica, ukupno vremensko razdoblje za koje je promijenjen raspored plaćanja određenog ugovora o kreditu u skladu s točkom 10.(c) zbog primjene općeg moratorija otplate ne bi smjelo premašivati devet mjeseci. Međutim, zahtjev prema kojem je to razdoblje ograničeno na devet mjeseci ne primjenjuje se na promjene u rasporedima plaćanja dogovorenim za ugovore o kreditu prije 30. rujna 2020. u okviru općeg moratorija otplate ako ukupno trajanje promjene premašuje devet mjeseci. ▼O

Klasifikacija prema definiciji restrukturiranja

11. Kada opći moratorij otplate ispunjava uvjete iz točke 10. te se primjenjuje na svaku izloženost institucije obuhvaćenu područjem primjene ▼A2 moratorija te ako izloženosti obuhvaćene moratorijem ispunjavaju uvjete iz točke 10.(bis), ▼O takve mjere ne bi trebale dovesti do promjene klasifikacije izloženosti prema definiciji restrukturiranja u skladu s člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013 niti utjecati na to smatraju li se one restrukturiranjem kreditne izloženosti u skladu s člankom 178. stavkom 3. točkom (d) te Uredbe. Prema tome, primjena općeg moratorija otplate sama po sebi ne bi trebala dovesti do reklasifikacije izloženosti kao restrukturirane izloženosti (bilo prihodujuće ili neprihodujuće) osim ako je izloženost već bila klasificirana kao restrukturirana u trenutku uvođenja moratorija.
12. Kada institucije odobre nove kredite dužnicima koji su obuhvaćeni općim moratorijem na otplatu, to automatski ne dovodi do reklasifikacije izloženosti kao restrukturirane izloženosti. Međutim, klasifikaciju treba razmotriti u svakom pojedinačnom slučaju u skladu s člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013.

Primjena definicije statusa neispunjavanja obveza na izloženosti obuhvaćene moratorijem otplate

13. Kada opći moratorij otplate ispunjava uvjete iz točke 10. ▼A2 te ako izloženost obuhvaćena moratorijem ispunjava uvjet naveden u točki 10.(bis) ▼O, treba ga tretirati u skladu s točkama od 16. do 18. Smjernica EBA-e o primjeni definicije statusa neispunjavanja obveza, izdanih na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013². Stoga bi institucije, za potrebe članka 178. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 575/2013 i u skladu s člankom 178. stavkom 2. točkom (e), dane zakašnjenja trebale brojiti na temelju izmijenjenog otplatnog plana, koji je utvrđen kao rezultat primjene bilo kojeg moratorija. Isto tako, institucije bi za potrebe članka 47.a stavka 3.

² Smjernice EBA/GL/2016/07 od 28. rujna 2016. o primjeni definicije statusa neispunjavanja obveza na temelju članka 178. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se mogu naći na [https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20\(EBA-GL-2016-07\).pdf](https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20(EBA-GL-2016-07).pdf)

točke (c) Uredbe (EU) br. 575/2013 dane zakašnjenja trebale brojiti na temelju izmijenjenog otplatnog plana, koji je utvrđen kao rezultat primjene bilo kojeg moratorija.

14. Institucije bi tijekom trajanja moratorija trebale procijeniti vjerojatnost da dužnik obuhvaćen moratorijem neće uredno ispuniti svoje obveze u skladu s politikama i praksama koje se uobičajeno primjenjuju na takve procjene, uključujući slučajeve u kojima se one temelje na automatskim provjerama naznaka vjerojatnosti da dužnik neće uredno ispuniti svoje obveze. Kada se provode zasebne procjene pojedinačnih dužnika, institucije bi trebale dati prednost procjeni onih dužnika koje će učinci pandemije COVID-19 vjerojatnije dovesti u dugoročnije financijske poteškoće ili nesolventnost.
15. Prilikom procjene vjerojatnosti neispunjenja obveza za pojedinačne dužnike nakon završetka primjene moratorija iz točke 10. institucije bi trebale dati prednost procjeni u sljedećim slučajevima:
 - (a) kada se dužnici suočavaju s problemom kašnjenja u plaćanju ubrzo nakon završetka moratorija;
 - (b) kada se bilo koje mjere restrukturiranja primjenjuju ubrzo nakon završetka moratorija.
16. Procjenu vjerojatnosti neispunjenja obveza institucije bi trebale provoditi na temelju najnovijeg otplatnog plana, koji je utvrđen kao rezultat primjene općeg moratorija otplate. Ako dužnik može iskoristiti bilo koje dodatne mjere potpore koje su javna tijela donijela zbog pandemije COVID-19 i koje mogu utjecati na njegovu kreditnu sposobnost, te mjere treba uzeti u obzir u procjeni vjerojatnosti neispunjenja obveza. Međutim, nikakav oblik smanjenja kreditnog rizika kao što su jamstva koje institucije dobiju od trećih strana ne bi trebao biti razlog da se institucije izuzmu iz procjene vjerojatnosti da dužnik neće uredno ispuniti svoje obveze niti bi trebao utjecati na rezultate takve procjene.

Dokumentacija i obavijesti

17. Ako institucije primjenjuju nezakonodavni opći moratorij na otplatu, trebale bi o tome obavijestiti svoja nacionalna nadležna tijela i dostaviti sve informacije navedene u nastavku:
 - (a) datum početka primjene moratorija;
 - (b) kriterije za odabir izloženosti obuhvaćenih moratorijem, koji se navode u točki (b);
 - (c) broj dužnika i iznos izloženosti obuhvaćenih moratorijem;
 - (d) ponuđene uvjete na temelju moratorija, uključujući trajanje moratorija;
 - (e) raspoređenost dužnika i izloženosti obuhvaćenih moratorijem u rejting-kategorije koje se primjenjuju za potrebe internog izvješćivanja (ili ekvivalentnu mjeru rizika).

▼A2

17. (bis) Institucije bi svojem relevantnom nadležnom tijelu ili svojim relevantnim nadležnim tijelima trebale dostaviti plan u kojem su prikazani postupak, izvori informacija i odgovornosti u kontekstu procjene vjerojatnosti neispunjenja obveza dužnika koji su obuhvaćeni zakonodavnim ili nezakonodavnim općim moratorijem otplate, kako je navedeno u točki 14. ▼O
18. Nacionalna nadležna tijela trebala bi obavijestiti EBA-u o svakoj primjeni općeg moratorija na otplatu u području svoje nadležnosti i za svaki moratorij dostaviti sve informacije navedene u nastavku:
- (a) informaciju o tome je li riječ o zakonodavnom ili nezakonodavnom moratoriju;
 - (b) u slučaju zakonodavnog moratorija, informaciju o tome je li moratorij obavezan za institucije ili, ako nije obavezan, o tome potiču li se institucije javno na bilo koji način da iskoriste moratorij;
 - (c) u slučaju nezakonodavnog moratorija, opseg u kojem se bankarski sektor u području njihove nadležnosti koristi tim moratorijem;
 - (d) datum početka primjene moratorija;
 - (e) kriterije za odabir izloženosti obuhvaćenih moratorijem, koji se navode u točki (b);
 - (f) ponuđene uvjete na temelju moratorija, uključujući trajanje moratorija.
19. Institucije bi trebale prikupiti i biti spremne dostaviti barem informacije navedene u nastavku:
- (a) jasno utvrđene izloženosti za koje je moratorij ponuđen ili dužnike kojima je ponuđen;
 - (b) jasno utvrđene izloženosti ili dužnike na koje se moratorij primjenjivao;
 - (c) iznose za koje je primjenom moratorija obustavljena, odgođena ili umanjena obveza plaćanja;
 - (d) svaki ekonomski gubitak koji je nastao primjenom moratorija na pojedinačne izloženosti i povezani troškovi zbog umanjavanja vrijednosti.

▼A2

Klasifikacija izloženosti za razdoblje od 1. listopada 2020. do 1. prosinca 2020.

20. Institucije mogu primjenjivati ove smjernice na reklasifikacije izloženosti već klasificiranih kao izloženosti u statusu neispunjavanja obveza zbog restrukturiranja kreditne izloženosti i/ili restrukturirane izloženosti na temelju moratorija: (a) koji su odobreni od 1. listopada 2020. do 1. prosinca 2020.; i (b) koji inače ispunjavaju zahtjeve točke 10. Kada institucije to učine, zahtjev o devetomjesečnom ograničenju iz točke 10.(bis) primjenjuje se na raspored plaćanja dogovoren u pogledu takvih izloženosti. ▼O.